

डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली

आजपर्यंत विद्यापीठांनी संयुक्त कृषि संशोधन व
विकास समितीद्वारे संशोधन शिफारशी केलेले पिकनिहाय तंत्रज्ञान

पीक व वाण	: मधुमका
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २००८
पाणी व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: कोकणातील नव्याने सपाटीकरण केलेल्या जांभ्या जमिनीवर रब्बी हंगामात मधुमका (जात-मधू) पिकाचे अधिक उत्पादन मिळविण्यासाठी १० दिवसांच्या अंतराने ५० मि.मि. पाणी द्यावे. तसेच ३० किलो नत्र आणि शेणखत १८ टन प्रती हेक्टरी देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१०
खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: उत्तर कोकण किनारपट्टी विभागात कमाल उत्पादकता आणि निव्वळ नफा प्राप्त करण्यासाठी 'भात-मधुमका' पीक पध्दती अंतर्गत शिफारस केलेल्या खतमात्रा रासायनिक खतांद्वारे भात- १००:५०:५० आणि मधुमका - १२०:६०:३० कि.ग्रॅ. नत्र, स्फुरद आणि पालाश/हे) द्याव्यात.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१३
पाणी व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: कोकण विभागातील जांभ्या जमिनीवर मधुमका (शुगर-७५) पिकापासून अधिक उत्पादन आणि नफा मिळविण्यासाठी इनलाईन ठिबक सिंचनाद्वारे जानेवारी ते एप्रिल या काळात एक दिवसाआड (एकूण पाणी ४६.३ हेक्टर से.मी.) पाणी द्यावे आणि शिफारस मात्रेच्या ८० टक्के इतकी खताची मात्रा (१६०:४८:४८ कि.ग्रॅ./हे.) विद्राव्य खतामधून १५ दिवसांच्या अंतराने चर भागात विभागून द्यावी अशी शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१६
खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: कोकण विभागातील जांभ्या जमिनीत रब्बी हंगामात मधुमका या पिकापासून अधिक उत्पन्न, नफा आणि उत्पादन व खर्च गुणोत्तर मिळविण्यासाठी पिकाची लागवड ठिबक सिंचन पध्दतीने करून माती परिक्षणावर आधारीत मुख्य अन्नद्रव्यांसोबत तांबे, जस्त, बोरॉन आणि मँगनीज ही सूक्ष्म अन्नद्रव्ये आणि आवश्यकतेच्या ५० टक्के चुना (१३.८ टन/हे.) भुसधारक देण्यात यावे.
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: महाराष्ट्रातील दक्षिण कोकण किनारपट्टीच्या विभागात खरीप भात-मधुमका व खरीप भात- वांगी या पिकपध्दतीचा अधिक उत्पादन व नफा मिळविण्यासाठी अवलंब करावा.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१७
लागवडीविषयी तंत्रज्ञान व शिफारशी	: दक्षिण कोकण किनारपट्टी विभागात ऊस-मधुमका आंतरपिक पध्दतीमध्ये अधिक उत्पादन व निव्वळ नफा मिळविण्यासाठी सुरु ऊसाची लागवड ६० सेमी x ६० सेमी - १२० सेमी अंतरावर जोड ओळ पध्दतीने करून दोन जोडओळीमध्ये ४५ सेमी अंतरावर दोन ओळी मधुमका पिकाची लागवड करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: महाराष्ट्राच्या उत्तर कोकण किनारपट्टी विभागात भात-मधुमका पिक पध्दतीपासून जमिनीची सुपिकता आणि उत्पादकता टिकवून अधिक उत्पादन आणि आर्थिक नफा मिळण्यासाठी ५० टक्के शिफारशीत खत मात्रा रासायनिक खतामधून आणि ५० टक्के शिफारशीत नत्र मात्रा शेणखतामधून देण्याची शिफारस करण्यात येते.																																						
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: उत्तर कोकण किनारपट्टी विभागात “भात-वांगी” आणि “भात-मधुमका” पिक पध्दतीपासून संसाधन संवर्धनासह अधिक उत्पादन आणि आर्थिक फायदा मिळण्यासाठी सदर पिक पध्दती कमीत-कमी मशागतीवर १२५ टक्के शिफारशीत खत मात्रेसह वांगी आणि मधुमका पिकांना हेक्टरी ३ टन भात पेंढ्याचे आच्छादन वापरण्याची शिफारस करण्यात येते.																																						
शिफारशींचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१८																																						
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: उत्तर कोकण किनारपट्टी विभागात ‘भात-भुईमूग’ ‘भात-मधुमका’ आणि ‘भात-घेवडा’ या सॅन्ड्रिय पिक पध्दतीपासून अधिक उत्पादन आणि आर्थिक फायदा मिळण्यासाठी खालील तपशिलानुसार विविध स्रोतातून अन्नद्रव्य व्यवस्थापनाची शिफारस करण्यात येते.																																						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">स्रोत</th> <th rowspan="2">खरीप भात</th> <th colspan="3">रब्बी पिके</th> </tr> <tr> <th>भुईमूग</th> <th>मधुमका</th> <th>घेवडा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>शेणखत (टन प्रति हेक्टर)</td> <td>५.०</td> <td>१.५</td> <td>६.०</td> <td>४.०</td> </tr> <tr> <td>गिरीपुष्पाचा हिरवा पाला (टन प्रति हेक्टर)</td> <td>७.५</td> <td>--</td> <td>--</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>निबोळी पेंड (टन प्रति हेक्टर)</td> <td>०.५</td> <td>०.१५०</td> <td>०-६</td> <td>०.४</td> </tr> <tr> <td>भाताचा पेंढा (टन प्रति हेक्टर)</td> <td>४.०</td> <td>--</td> <td>--</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>गांडूळखत (टन प्रति हेक्टर)</td> <td>--</td> <td>०.५</td> <td>२.०</td> <td>१.३</td> </tr> <tr> <td>गोमुत्र आणि गांडूळ पाणी यांच्या प्रत्येकी १० टक्के द्रावणाच्या पेरणीनंतर ३० व ६० दिवसांनी दोन फवारण्या (लि./हे.)</td> <td>--</td> <td>--</td> <td>५०</td> <td>--</td> </tr> </tbody> </table>	स्रोत	खरीप भात	रब्बी पिके			भुईमूग	मधुमका	घेवडा	शेणखत (टन प्रति हेक्टर)	५.०	१.५	६.०	४.०	गिरीपुष्पाचा हिरवा पाला (टन प्रति हेक्टर)	७.५	--	--	--	निबोळी पेंड (टन प्रति हेक्टर)	०.५	०.१५०	०-६	०.४	भाताचा पेंढा (टन प्रति हेक्टर)	४.०	--	--	--	गांडूळखत (टन प्रति हेक्टर)	--	०.५	२.०	१.३	गोमुत्र आणि गांडूळ पाणी यांच्या प्रत्येकी १० टक्के द्रावणाच्या पेरणीनंतर ३० व ६० दिवसांनी दोन फवारण्या (लि./हे.)	--	--	५०	--
स्रोत	खरीप भात			रब्बी पिके																																			
		भुईमूग	मधुमका	घेवडा																																			
शेणखत (टन प्रति हेक्टर)	५.०	१.५	६.०	४.०																																			
गिरीपुष्पाचा हिरवा पाला (टन प्रति हेक्टर)	७.५	--	--	--																																			
निबोळी पेंड (टन प्रति हेक्टर)	०.५	०.१५०	०-६	०.४																																			
भाताचा पेंढा (टन प्रति हेक्टर)	४.०	--	--	--																																			
गांडूळखत (टन प्रति हेक्टर)	--	०.५	२.०	१.३																																			
गोमुत्र आणि गांडूळ पाणी यांच्या प्रत्येकी १० टक्के द्रावणाच्या पेरणीनंतर ३० व ६० दिवसांनी दोन फवारण्या (लि./हे.)	--	--	५०	--																																			